

CHUYÊN ĐỀ 2. ĐỘNG HỌC – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

CHUYÊN ĐỀ 2 – ĐỘNG HỌC GIA TỐC – ĐỒ THỊ VẬN TỐC

MỤC TIÊU

- ✓ Vẽ được đồ thị độ dịch chuyển – thời gian của chuyển động.
- ✓ Từ đồ thị độ dịch chuyển – thời gian, tính được vận tốc và tốc độ trung bình, vận tốc và tốc độ tức thời của vật tại thời điểm bất kì.

MỘT SỐ DẠNG BÀI TẬP

Câu 1: Một ô tô đang chạy với vận tốc 15 m/s trên đoạn đường thẳng thì người lái xe tăng ga và ô tô chuyển động nhanh dần. Sau 10 s xe đạt đến vận tốc 20 m/s.

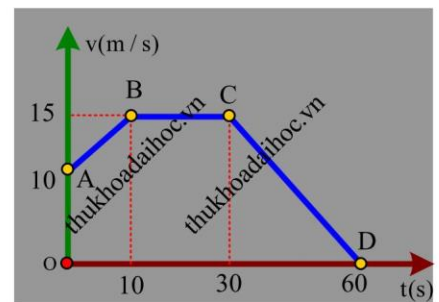
- Tính gia tốc của xe?
- Sau 20 s kể từ lúc tăng ga, xe đạt vận tốc bao nhiêu?
- Sau bao lâu kể từ lúc tăng ga thì xe đạt vận tốc 40 m/s?

Cho biết độ lớn gia tốc và tính chất chuyển động của xe là không đổi.

Câu 2: Sau 20 s đoàn tàu giảm vận tốc từ 72 km/h xuống còn 36 km/h và quãng đường mà tàu đi được trong giai đoạn này là 300 m. Cuối cùng tàu chuyển động chậm dần đi được 400 m trong thời gian 80 s thì dừng lại.

- Tính gia tốc từng giai đoạn.
- Tính tốc độ trung bình trên toàn bộ quãng đường đó?

Câu 3: Đồ thị vận tốc – thời gian của một vật được cho như hình vẽ. Hãy xác định gia tốc và nêu tính chất của chuyển động trên mỗi giai đoạn.

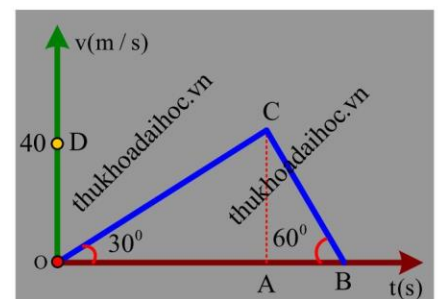

Câu 4: Dựa vào bảng ghi sự thay đổi vận tốc theo thời gian của một ô tô chạy trên quãng đường thẳng dưới đây:

v(m/s)	0	4	8	8	8	4	0
t(s)	0	2	4	6	8	10	12

- Vẽ đồ thị vận tốc – thời gian của chuyển động.
- Tính gia tốc của ô tô trong 2 s cuối.

Câu 5: Đồ thị vận tốc – thời gian của một vật chuyển động ở hình bên. Tính tỉ số về độ lớn gia tốc của vật trong thời gian OA và AB

HƯỚNG DẪN GIẢI

Câu 1: Một ô tô đang chạy với vận tốc 15 m/s trên đoạn đường thẳng thì người lái xe tăng ga và ô tô chuyển động nhanh dần. Sau 10 s xe đạt đến vận tốc 20 m/s.

- Tính gia tốc của xe?
- Sau 20 s kể từ lúc tăng ga, xe đạt vận tốc bao nhiêu?
- Sau bao lâu kể từ lúc tăng ga thì xe đạt vận tốc 40 m/s?

Cho biết độ lớn gia tốc và tính chất chuyển động của xe là không đổi.

Cách giải:

- a) Gia tốc của xe là:

$$a = \frac{v_1 - v_0}{t_1} = \frac{20 - 15}{10} = 0,5 \text{ (m/s}^2\text{)}$$

- b) Vận tốc của xe sau 20 s là:

$$v_2 = v_0 + at^2 = 15 + 0,5 \cdot 20 = 25 \text{ (m/s)}$$

- c) Khi xe đạt vận tốc 40 m/s, ta có:

$$v_3 = v_0 + at_3 \Rightarrow t_3 = \frac{v_3 - v_0}{a} = \frac{40 - 15}{0,5} = 50 \text{ (s)}$$

Câu 2: Sau 20 s đoàn tàu giảm vận tốc từ 72 km/h xuống còn 36 km/h và quãng đường mà tàu đi được trong giai đoạn này là 300 m. Cuối cùng tàu chuyển động chậm dần đi được 400 m trong thời gian 80 s thì dừng lại.

- Tính gia tốc từng giai đoạn.
- Tính tốc độ trung bình trên toàn bộ quãng đường đó?

Cách giải:

- a) Gia tốc trên từng giai đoạn là:

$$+ \text{Giai đoạn 1: } a_1 = \frac{v_1 - v_0}{t_1} = \frac{10 - 20}{20} = -0,5 \text{ (m/s}^2\text{)}$$

- + Giai đoạn 2: vật chuyển động đều: $a_2 = 0$

- + Giai đoạn 3:

$$a_3 = \frac{v_3 - v_1}{t_3} = \frac{0 - 10}{80} = -0,125 \text{ (m/s}^2\text{)}$$

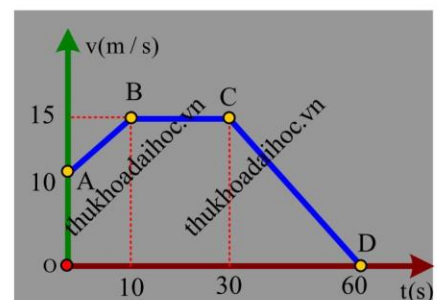
- b) Độ dài quãng đường trong giai đoạn 2 là:

$$s_2 = v_1 t_2 = 10 \cdot 30 = 300 \text{ (m)}$$

Tốc độ trung bình trên toàn bộ quãng đường là:

$$v_{tb} = \frac{s_1 + s_2 + s_3}{t_1 + t_2 + t_3} = \frac{300 + 300 + 400}{20 + 30 + 80} \approx 7,7 \text{ (m/s)}$$

Câu 3: Đồ thị vận tốc – thời gian của một vật được cho như hình vẽ. Hãy xác định gia tốc và nêu tính chất của chuyển động trên mỗi giai đoạn.

CHUYÊN ĐỀ 2. ĐỘNG HỌC – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Cách giải:

+ Trên đoạn AB:

$$\text{Gia tốc: } a_1 = \frac{v_1 - v_0}{t_1 - t_0} = \frac{15 - 10}{10 - 0} = 0,5 \text{ (m/s}^2\text{)}$$

Nhận xét: $a_1 \cdot v_0 > 0 \Rightarrow$ vật chuyển động nhanh dần

+ Trên đoạn BC:

Vật chuyển động đều $\rightarrow$ gia tốc: $a_2 = 0$

+ Trên đoạn CD:

$$\text{Gia tốc: } a_3 = \frac{v_3 - v_2}{t_3 - t_2} = \frac{0 - 15}{60 - 30} = -0,5 \text{ (m/s}^2\text{)}$$

Nhận xét: $a_3 \cdot v_2 < 0 \rightarrow$ vật chuyển động chậm dần

Câu 4: Dựa vào bảng ghi sự thay đổi vận tốc theo thời gian của một ô tô chạy trên quãng đường thẳng dưới đây:

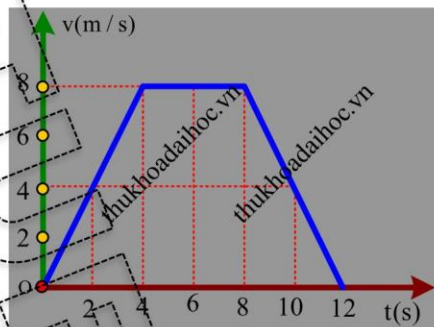
v(m/s)	0	4	8	8	8	4	0
t(s)	0	2	4	6	8	10	12

a) Vẽ đồ thị vận tốc – thời gian của chuyển động.

b) Tính gia tốc của ô tô trong 2 s cuối.

Cách giải:

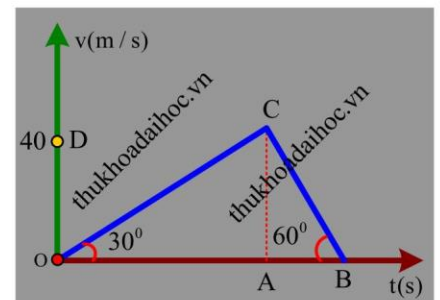
a) Đồ thị vận tốc – thời gian của chuyển động:

b) Gia tốc của ô tô trong 2 s cuối là:

$$a = \frac{\Delta v}{\Delta t} = \frac{0 - 4}{2} = -2 \text{ (m/s}^2\text{)}$$

Câu 5: Đồ thị vận tốc – thời gian của một vật chuyển động ở hình bên. Tính tỉ số về độ lớn gia tốc của vật trong thời gian OA và AB

Cách giải:

Gia tốc của vật trong khoảng thời gian OA và AB tương ứng là:

CHUYÊN ĐỀ 2. ĐỘNG HỌC – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

$$\begin{cases} a_1 = \frac{\Delta v_1}{t_1} = \frac{40}{t_2} \\ a_2 = \frac{\Delta v_2}{t_2} = \frac{-40}{t_2} \end{cases} \Rightarrow \frac{|a_1|}{|a_2|} = \frac{t_2}{t_1} = \frac{AB}{OA} \quad (1)$$

Xét tam giác OAC, ta có: $\tan 30^\circ = \frac{AC}{OA} \quad (2)$

Xét tam giác ABC, ta có: $\tan 50^\circ = \frac{CA}{AB} \quad (3)$

Chia hai vế phương trình (2) và (3) ta có: $\frac{\tan 30^\circ}{\tan 50^\circ} = \frac{AB}{OA} \quad (4)$

Từ (1) và (4) ta có: $\frac{|a_1|}{|a_2|} = \frac{\tan 30^\circ}{\tan 60^\circ} = \frac{1}{3}$

BÀI TẬP TỰ LUYỆN

Câu 1: Một chiếc ô tô đang chạy với vận tốc 23 m/s thì chạy chậm dần. Sau 10 s, vận tốc của ô tô chỉ còn 11 m/s. Tính gia tốc trung bình của ô tô.

- A. 1,2 m/s².   B. -1,2 m/s².   C. 2,4 m/s².   D. -2,4 m/s²

Câu 2: Một người lái xe máy đang chạy xe với vận tốc 36 km/h thì nhìn thấy một cái hố sâu trước mặt. Người ấy kịp thời phanh gấp xe thì xe tiếp tục chạy thêm 3 s nữa mới dừng lại. Tính gia tốc trung bình của xe.

- A. -12 m/s².   B. 12 m/s².   C. -3,33 m/s².   D. 3,33 m/s².

Câu 3: Một ô tô tăng tốc từ lúc đứng yên, sau 6 s đạt vận tốc 18 m/s. Tính gia tốc của ô tô.

- A. -3 m/s².   B. 3 m/s².   C. -6 m/s².   D. 6 m/s².

Câu 4: Người lái xe ô tô hãm phanh để xe giảm tốc độ từ 30 m/s đến 14 m/s trong 20 s. Tính gia tốc của ô tô.

- A. -2,2 m/s².   B. 2,2 m/s².   C. -0,8 m/s².   D. 0,8 m/s².

Câu 5: Trong một cuộc thi chạy, từ trạng thái đứng yên, một vận động viên chạy với gia tốc 5,0 m/s² trong 2,0 giây đầu tiên. Tính vận tốc của vận động viên sau 2,0 s.

- A. 5 m/s.   B. 10 m/s.   C. 2,5 m/s.   D. 7 m/s.

Câu 6: Một ô tô đang đi với tốc độ 14 m/s thì gặp đèn đỏ phía trước. Người lái hãm phanh và ô tô dừng lại sau 5,0 s. Tính gia tốc của ô tô.

- A. 1,4 m/s².   B. -1,4 m/s².   C. 2,8 m/s².   D. -2,8 m/s².

Câu 7: Một chiếc xe thể thao đang chạy với tốc độ 110 km/h thì hãm phanh và dừng lại trong 6,1 giây. Tìm gia tốc của nó.

- A. 5 m/s².   B. -5 m/s².   C. 18 m/s².   D. -18 m/s².

Câu 8: Một ô tô thể thao tăng tốc trên đường thử thẳng từ trạng thái đứng yên lên 70 km/h trong 6,3 s. Gia tốc trung bình của nó là bao nhiêu?

- A. 11,1 m/s².   B. -3,1 m/s².   C. 3,1 m/s².   D. -11,1 m/s².

Câu 9: Một đoàn tàu hỏa đang đi trên đường thẳng với tốc độ 115 km/h. Tàu phanh và mất 1,5 min để dừng lại. Gia tốc trung bình của nó khi phanh có giá trị là bao nhiêu?

- A. 1,28 m/s².   B. -1,28 m/s².   C. -0,35 m/s².   D. 0,35 m/s².

Câu 10: Một vận động viên chạy nước rút, đạt tốc độ tối đa là 9,0 m/s trong 1,5 giây. Gia tốc trung bình của vận động viên này có giá trị là bao nhiêu?

- A. 6 m/s².   B. -6 m/s².   C. 13,5 m/s².   D. -13,5 m/s².

Câu 11: Một ô tô đang đi với vận tốc 50,0 km/h theo hướng Bắc thì quay đầu đi về hướng Tây với vận tốc 50,0 km/h. Tổng thời gian đi là 5,0 s. Tìm:

1. Độ thay đổi vận tốc

CHUYÊN ĐỀ 2. ĐỘNG HỌC – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

A. 100 km/h theo hướng Tây.

B. 100 km/h theo hướng Bắc.

C. 70,7 km/h theo hướng Đông – Bắc

D. 70,7 km/h theo hướng Tây – Bắc

2. Gia tốc của xe.

A. $3,92 \text{ m/s}^2$ theo hướng Bắc

B. $3,92 \text{ m/s}^2$ theo hướng Tây.

C. $3,92 \text{ m/s}^2$ theo hướng Tây – Bắc

D. $3,92 \text{ m/s}^2$ theo hướng Đông - Bắc

Câu 12: Đồ thị vận tốc – thời gian của một vật chuyển động dọc theo trục x được thể hiện trong hình vẽ. Xác định gia tốc trung bình của vật trong các khoảng thời gian:

1. $t = 5,00 \text{ s}$ đến $t = 15,0 \text{ s}$.

A. $1,6 \text{ m/s}^2$.

B. $-1,6 \text{ m/s}^2$.

C. $0,8 \text{ m/s}^2$.

D. $-0,8 \text{ m/s}^2$.

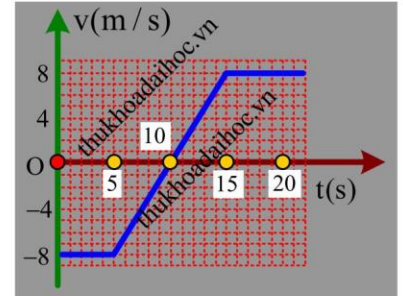
2. $t = 0$ đến $t = 20,0 \text{ s}$.

A. $1,6 \text{ m/s}^2$.

B. $-1,6 \text{ m/s}^2$.

C. $0,8 \text{ m/s}^2$.

D. $-0,8 \text{ m/s}^2$.

Câu 13: Một quả bóng tennis đang bay với vận tốc 25 m/s theo hướng Đông thì chạm vào tường chắn và bay trở lại với vận tốc 15 m/s theo hướng Tây. Thời gian va chạm giữa tường và bóng là $0,05 \text{ s}$, chọn chiều dương từ Tây sang Đông.

1. Tính sự thay đổi tốc độ của quả bóng.

A. Tăng 10 m/s .

B. Giảm 10 m/s .

C. Tăng 40 m/s .

D. Giảm 40 m/s .

2. Tính sự thay đổi vận tốc của quả bóng.

A. -40 m/s .

B. 40 m/s .

C. -10 m/s .

D. 10 m/s .

3. Tính gia tốc của quả bóng trong thời gian tiếp xúc với tường.

A. 200 m/s^2 .

B. -200 m/s^2 .

C. 800 m/s^2 .

D. -800 m/s^2 .

Câu 14: Hình vẽ dưới đây là đồ thị vận tốc - thời gian của một thang máy khi đi từ tầng 1 lên tầng 3 của tòa nhà chung cư. Tính gia tốc của thang máy trong khoảng thời gian 1.

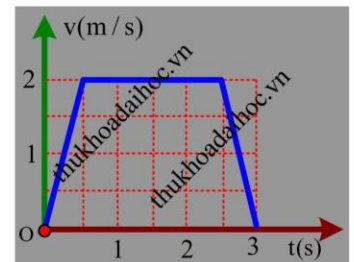
1. Từ 0 s đến $0,5 \text{ s}$

A. -4 m/s^2 .

B. 4 m/s^2 .

C. -1 m/s^2 .

D. -4 m/s^2 .

2. Từ $0,5 \text{ s}$ đến $2,5 \text{ s}$

A. 0

B. 2 m/s^2 .

C. -2 m/s^2 .

D. 4 m/s^2 .

3. Từ $2,5 \text{ s}$ đến 3 s

A. -2 m/s^2 .

B. 2 m/s^2 .

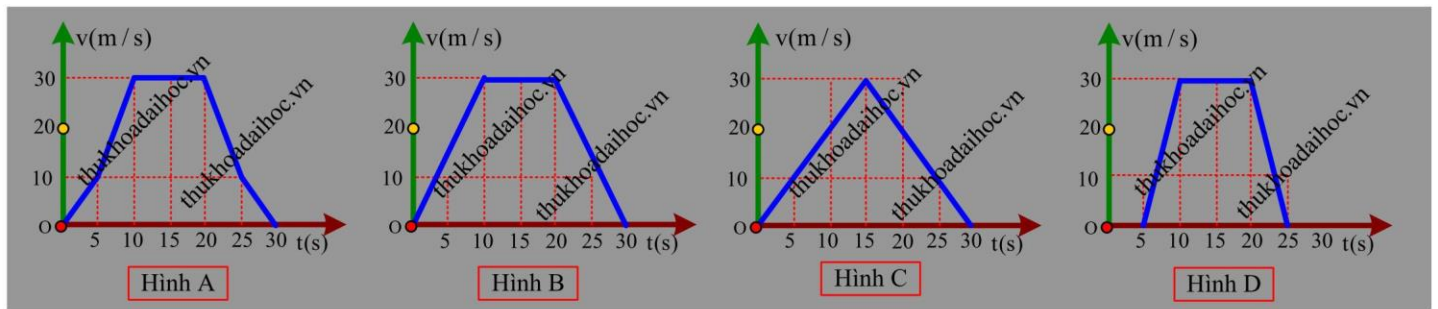
C. -4 m/s^2 .

D. 4 m/s^2 .

Câu 15: Dựa vào bảng ghi sự thay đổi vận tốc theo thời gian của một ô tô chạy trên quãng đường thẳng dưới đây:

CHUYÊN ĐỀ 2. ĐỘNG HỌC – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

Vận tốc (m/s)	0	10	30	30	30	10	0
Thời gian (s)	0	5	10	15	20	25	30

1. Hình vẽ nào dưới đây biểu diễn đồ thị vận tốc – thời gian của chuyển động?

- A. Hình A   B. Hình B   C. Hình C   D. Hình D

2. Tính gia tốc của ô tô trong 5 s đầu.

- A. -10 m/s^2 .   B. 10 m/s^2 .   C. -2 m/s^2 .   D. 2 m/s^2 .

3. Tính gia tốc của ô tô trong 5 s cuối.

- A. -10 m/s^2 .   B. 10 m/s^2 .   C. -2 m/s^2 .   D. 2 m/s^2 .

Câu 16: Một ô tô đang chạy trên đường thẳng với vận tốc 18 km/h thì tăng dần đều vận tốc. Sau 20 s, ô tô đạt được vận tốc 36 km/h.

1. Tính gia tốc của ô tô.

- A. $0,25 \text{ m/s}^2$.   B. $-0,25 \text{ m/s}^2$.   C. $0,9 \text{ m/s}^2$.   D. $-0,9 \text{ m/s}^2$.

2. Tính vận tốc ô tô đạt được sau 40s.

- A. 54 km/h.   B. 45 km/h.   C. 60 km/h.   D. 63 km/h.

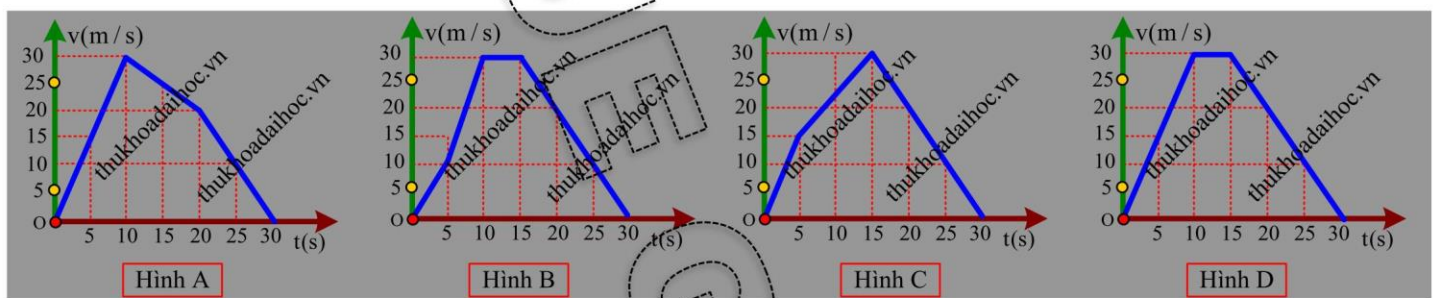
3. Sau bao lâu kể từ khi tăng tốc, ô tô đạt vận tốc 72 km/h?

- A. 42 s.   B. 45 s.   C. 50 s.   D. 60 s.

Câu 17: Xét một người đi xe máy trên một đoạn đường thẳng. Tốc độ của xe máy tại mỗi thời điểm được ghi lại trong bảng dưới đây:

t(s)	0	5	10	15	20	25	30
v(m/s)	0	15	30	30	20	10	0

1. Hình vẽ nào dưới đây biểu diễn đồ thị vận tốc – thời gian của xe máy?

- A. Hình A   B. Hình B   C. Hình C   D. Hình D

2. Tính gia tốc của xe máy trong 10 s đầu tiên và trong 15 s cuối cùng.

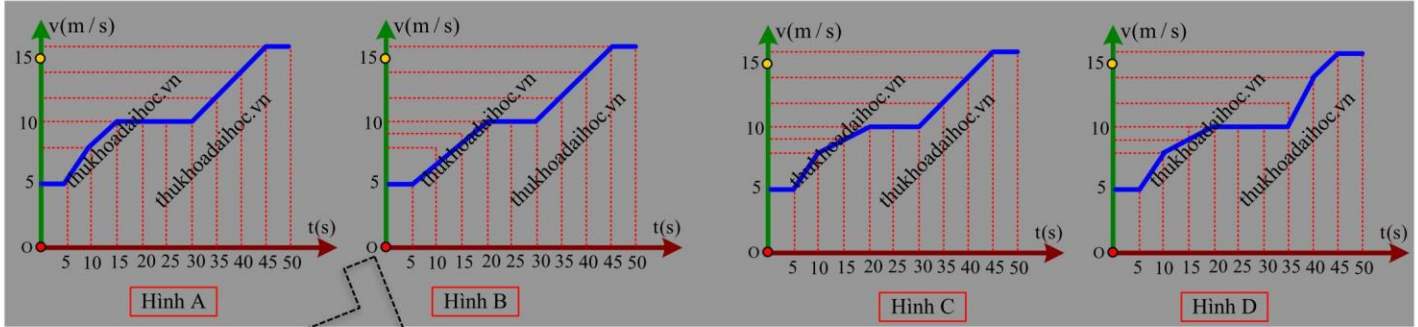
- A. -3 m/s^2 ; -2 m/s^2 .   B. -3 m/s^2 ; 2 m/s^2 .   C. 3 m/s^2 ; -2 m/s^2 .   D. 3 m/s^2 ; 2 m/s^2 .

Câu 18: Bảng dưới đây liệt kê một số giá trị vận tốc của người đi xe máy trong quá trình thử tốc độ dọc theo một con đường thẳng.

t(s)	0	5	10	15	20	25	30	35	40	45	50
v(m/s)	5	5	8	9	10	10	10	12	14	16	16

Hình vẽ nào dưới đây biểu diễn đồ thị vận tốc – thời gian cho chuyển động này?

CHUYÊN ĐỀ 2. ĐỘNG HỌC – KẾT NỐI TRI THỨC VỚI CUỘC SỐNG

A. Hình A

B. Hình B

C. Hình C

D. Hình D

Xem Đáp án và Lời giải chi tiết tại:

Website: thukhoadaihoc.vn

Hoặc GROUP FACEBOOK: NGÂN HÀNG TÀI LIỆU VẬT LÝ